

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemalci ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 " 10 "
1/2 " 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

"SOČA" ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu "Kazipot po Goriskem in gradiščanskem" in "Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez".

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v "Goriški Tiskarni" A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah črtno 1-krat 16 v; 2-krat 12 v; 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 29 v vrsta. Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravništvu. "PRIMOREC" izhaja neodvisno od "Soče" vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1-60. "Soča" in "Primorec" se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afršč, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Numska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Kapuinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Prasel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

V napredno stranko ali kam?

I.

V Kostanjevici na Dolenjskem je imela kranjska narodno-napredna stranka začetkom tekočega meseca shod, na katerem je govoril dr. Žerjav, in sicer je rekel, kakor čitamo v »Slov. Nar., med drugim tudi to-le:

»Klerikalcem se je tudi hudo zamerilo, da smo se naprednjaki zedinili. Osobito jim ni prav, da v stranki sodelujemo tisti, ki smo bili kot dijaki v narodno-radikalnih društvih. Mi smo seveda v okviru stranke ostali isti in lahko rečemo, da so razmere privedle stranko v radikalno smer. Boj do noža smo napovedali Nemcem in vladi, ne bomo počivali, dokler ne poženemo zadnjega nemškega uradnika ter ne damo smrtnega udarca kranjskemu lažnemstvu. Začeli smo se demokracijo organizovati ter delati pri korenitni širjenjem gospodarske organizacije in izobrazbe. Iz tega sledi, da smo na delu, ki smo si ga kot radikalni dijaki stali.

Narodno-napredna stranka na Kranjskem je začela živahno delovati, zlasti odkar ima v izvrševalnem odboru mlajše agilne moči, kakoršen je dr. Žerjav.

Izjava dr. Žerjava nas prav veseli. On je bil v narodno-radikalni dijaški organizaciji. Ko je sklenil svoje študije ter se nastanil na domačih tleh, ni ostal izven strank, ker ni na Kranjskem stranke, ki bi nosila baš izrazit naslov »narodno-radikalna«, ampak stopil je v napredno stranko in v tej je našel povsem ugoden teren za svoja naziranja, ki jih je prinesel s seboj iz narodno-radikalne dijaške organizacije. V stranki vidi hrepenenje po napredku, željo po spopolnjenju in korakanju z duhom časa — torej ne preostaja drugo nego vstop v stranko za človeka, ki hoče politično delovati ter res koristiti svojemu narodu s političnim in gospodarskim delom.

Taka stranka, kakor je napredna, potrebuje stalnega dotoka novih, svežih moči, da se uveljavi v njej vse dobro, kar prinaša s seboj tok časa ter se more okoristiti z naziranjimi mlajših, z nauki, ki so jih pridobili, lepo v skladu z razmerami, v katerih živimo in katere vedo starejši politiki prav razlagati mladim, koprnečim dušam.

Politično delovanje je seveda težko pa nehalno. Kdor dela med Slovenci na naprednem političnem polju, ta je izpostavljen grdim napadom, žaljenju, obrekovanju, častikraji idt. Klerikalci se najprijadnejše poslužujejo vseh nedovoljenih sredstev, da bi zatrli vsako napredno gibanje med Slovenci. Zato udrihajo po osebah ter skušajo, kjer le morejo, škodovati. To delajo deloma uspešno, ker marsikdo se je že prestrašil posvečenih spletenih bičev ter zbežal s političnega polja. Pa tudi med pristaši jedne in iste stranke so taki, ki mislijo, da je oni, ki dela politično, nekaka žoga, katero sme vsakdo metati, kamor se zljubi. No, pa saj vemo, kako je pri nas Slovenci: mnogo zabavljanja, mnogo kritike, pa malo delovanja. Tako je povsodi in to občutimo prav bridko tudi pri nas na Goriškem. Koliko nepotrebnih besed se spregovori, koliko neumestnih opazk, koliko neumnega zabavljanja in udrihanja je in pa kako malo ljudi, ki delajo, res delajo!

No, pred časom še smo imeli na Goriškem le majhen naraščaj inteligence. Le malo akademikov je bilo, ki pa so šli po svojih službah, na politično polje pa ni bilo prirastkov, da bi se obdelalo ter bi z istega vsevelo koristno politično, gospodarsko in socialno delo. Dandanašnji je naraščaj že večji, pa kaj vidimo?

N. D. O. v Gorici — ustanovljena.

Po časnarski dolžnosti poročamo, da se je vršil v nedeljo popoldne na Goriškem v Gorici ustanovni občni zbor Narodne delavske organizacije. Navzočih je bilo okoli 200 delavcev raznih vrst. Socialni demokratje so razglasili, da pridejo v velikem številu na ustanovni občni zbor ter da ga razženejo, končno pa so si premislili in ni jih bilo.

Glavni govornik je bil dr. Mandič iz Trsta. V obširnejšem govoru je razložil temeljito potrebo N. D. O. Pazljivo so poslušali navzoči. Kar elektriziral jih je s svojim govorom. Prav umestno je še posebej poudarjal, da N. D. O. ni nikak privesek ne napredni ne klerikal. stranki, ni nič opraviti ne z Gabrščekom ne z Gregorčičem, marveč je samostojna organizacija slov. delavstva. Vse to se razume že sicer samo po sebi, ali ker so socialni demokratje toliko mešali, je bilo potrebno to izrecno poudarjati.

Za dr. Madičem je govoril Skalák iz Trsta, govoril je tudi Vl. Knaflič iz Gorice, pripovedovaje, kako je pričel boj med delavstvom in kapitalom, kako se je zanesel k nam, kako je pričelo pri nas delavsko gibanje in kako potrebna je taka organizacija, kakoršna se ustanavlja.

Vsi govori so bili stvarni, dobro premišljeni ter so morali le ugodno učinkovati na navzoče delavce.

Zrno je položeno v delavstvo, iz katerega naj vsevete dobra, koristna organizacija, ki naj ščiti našega delavca v njegovi stroki, ga izobrazuje, ob enem pa mu ohrani narodni čut, da bo vedno vedel, da je sin slovenskega naroda.

V odbor so bili izvoljeni: predsednik Vladimir Knaflič, jurist; podpredsednik Pino Cejan, žel. poduradnik; tajnik Karol Vuga, komptuarist; blagajnik Jos. Fabčič faktor; knjižničar

Jos. Črnovic, čevljarški pomočnik; 2 odbornika: Karol Koren, železničar, in Mirko Plesničar, knjigovez; namestniki: Ivan Mizerit, železničar, Franc Oblak, sedlar, Pavel Jezernik, mizar. Predsedniki skupin: železničarjev Cempre, lesnih delavcev Humar, voznikov Polajner.

Poziv do slov. dijaštva.

Dragi tovariši!

Krakovska komisija »Ogniwa« — zveze akad. društev poljske mladine, študujoče na učnih zavodih v Avstriji, Vas vabi na vseučilišču v Krakovu!

Na zidovju našega vseučilišča se odbijajo pogosto odmevi boja, ki ga bilje Vaš narod za svoja prava, ki ga bilje posebnost Vi za najvišje ognjišče znanosti, za slovensko vseučilišče v beli Ljubljani!

Poljska akad. mladina, ki ima edino v mejah te države možnost, zadostiti svojim potrebam omike in prosvete, ki se v srcu Poljske v Varšavi z največjim požrtvovaljem bojuje, da pridobi nazaj oropano ji vseučilišče, z največjo simpatijo do Vas zasleduje Vaš trud in prizadevanja za pridobitev lastnega vseučilišča!

Poljska akad. mladina čuti v dnu srca, kako velik pomen ima lastno ognjišče znanosti in kulture naroda, in iz tega čustva se je porodila misel, povabiti Vas, tovariši, ki imate iskati izobrazbe in prosvete v tujih, največkrat sovražnih Vam centrih, na prastaro vseučilišče jage-lonsko!

Vrata krakovskega vseučilišča so Vam — odprta!

Cela »Alma mater« z veseljem pozdravi v svojem zidovju sinove bratskega naroda!

*) Pod izrazom cela »Alma mater« je razumeti tudi rektorja in akademični senat, ki je dijaškemu pozivu z največjim veseljem dal svojo sankcijo in je pripravljen, Slovincem izkazovati v vsem naklonjenost, pa ga iz raznih vzrokov ni bilo mogoče ofofialno menovati v pozivu!

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoški epizal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Bazin je začutil, da ga nekdo vleče za rokav. Obrnil je svoje oči, ki so gledale proti nebu, v tla ter spoznal Friqueta.

— No, prisma, kaj pa je, da se me upaš motiti v moji službi? vpraša cerkovnik.

— Gospod Bazin, odvrne Friquet, Maillard, saj veste, oni, ki je prodajal blagoslovljeno vodo v Saint-Eustaški cerkvi...

— No, da, kaj je z njim?

— No, dobil je v oni bitki z mečem eno po glavi; ta-le orjak, ki stoji tu, saj ga vidite, ga je udaril.

— Tako? No, potem mora biti pač zelo bolan.

— Tako bolan, da umira, in da bi se rad spovedal gospodu koadjutorju, predno umrje; kakor pravijo, ima gospod koadjutor oblast, odpustiti velike grehe.

— In si li domišljuje, da se bo dal gospod koadjutor zaradi njega motiti?

— Da, gotovo, zakaj kakor je videti, mu je gospod koadjutor to obljubil.

— In kdo ti je to povedal?

— Maillard sam.

— Torej si ga videl?

— Gotovo? bil sem tam, ko se je zgrudil.

— In kaj si delal tam?

— No, vpil sem »Dol z Mazarinom!« »Smrt kardinalu!« »Na vislice z Italijanom!« Ali mi niste rekli, da naj tako vpijem?

— Ali boš molčal, prisma, ti! pravi Bazarin ter se ozre nemirno krog sebe.

— In tako mi je rekel Maillard: »Pojdi iskat koadjutorja, Friquet, in če mi ga pripelješ, te naredim za svojega dediča.« Pomislite, gospod Bazin, dedič prodajalca blagoslovljene vode v Saint-Eustaški cerkvi! Hm? Treba mi je samo roke prekrizati! Vsekakor bi mu rad izkazal to uslugo; kaj pravite vi?

— Obvestit grem gospoda koadjutorja, pravi Bazin.

In res, približal se je počasi in spoštljivo prelatu, mu pošepetal nekaj besed na uho, na kar mu je oni prikimal z glavo, in potem se je vrnil z istim korakom, s katerim je .il odšel, ter rekel:

— Pojdi povedat umirajočemu, naj potrpi; Monseigneur bo čez eno uro pri njem.

— Prav, pravi Friquet, moja sreča je narejena!

— Da, res, pravi Bazin, kam se je dal pronesti?

— V stolp Saint-Jacques-la-Boucherie.

Očaran, da je imela njegova pot tak uspeh, je odhitel Friquet iz bazilike, in sicer v obleki strežnika, kar mu je pot še olajševalo, ker so se mu ljudje tako rajši umikali; napotil se je naglo, kar so ga le mogle noge nesti, proti stolpu Saint-Jacques-la-Boucherie.

Kakor hitro je koadjutor odpel »Te Deum«, se je napotil tudi on, ne da bi slekel slavnostno obleko, proti stolpu, ki ga je tako dobro poznal.

Prišel je še pravočasno. Dasi so ranjencu poje-male moči bolj in bolj, ni bil vendar še mrtev.

Koadjutorju so odprli vrata v oni oddelek, kjer je umiral berač.

Trenutek pozneje je prišel iz stolpa Friquet z debelo usnjato vrečo v roki; odprl jo je, kakor hitro je prišel iz sobe, in videl je na svoje veliko začudenje, da je polna zlata.

Berač je držal besedo: naredil je Friqueta za svojega dediča.

— Ah, mati Naneta! je vskliknil Friquet, ki mu je kar sapo vzelo, ah, mati Naneta!

Več ni mogel govoriti; toda ostalo mu je vendar še dovolj moči, da se ni zgrudil. Spustil se je v obupnem teku na ulico, in kakor se je zgrudil maratonski sel na trgu v Athenah z latorjem v roki, tako je pridiral Friquet na prag hiše svetnika Broussella ter se zgrudil tu na tla; po tleh so zažvenkljali cekini, ki so se vsuli iz odprte vreče.

Mati Naneta je pobrala najprej cekine in potem Friqueta.

Med tem časom se je vrnil spreved v kraljevo palačo.

— Gospod d'Artagnan je res nenavadno hraber človek, mati, je dejal mladi kralj.

— Da, sin moj, in izkazal je vašemu očetu mnogo zaslug; hranite si ga torej za bodočnost.

— Gospod stotnik, pravi kralj d'Artagnanu, ko je stopil iz kočije, gospa kraljica mi je naročila, naj povabim vas in vašega prijatelja barona du Vallona za danes na dîner.

(Konec prihodnjic.)

Zivimo v nadi, da bomo že v letnem tečaju imeli priliko do skupnega dela, do vzajemnega spoznavanja se, do resničnih odnošajev.

Po informacije prosimo zglašati se na naslov: »Krakowska komisija »Ogniwa«, Krakow, Dom Akademicki ul. Jablonowskich.

Krakowska komisija »Ogniwa« — zveze akad. društev mladine študujoče na učnih zavodih v Avstriji! Wilhelm Kahl, predsednik. Wanda Kasznicowna, tajnik. Slavomir Czerwinski. J. Kropacz.

Krakowska Komisija Zarządu »Ogniwa«

Zwiazku Towarzystw kształceją się młodzieży polskiej w Austrii.

„Veleizdajniška“ razprava v Zagrebu.

(Dalje.)

Niko Ercegovic svečenik. Obtožnice ni umel. Ako se ozira na svoje življenje se je vselej posvečaval le svoji rodbini, ni pa zahajal v nikake družbe, ne more umeti, kako se ga je moglo sumničiti veleizdaje, kamo-li tožiti! Člen je srbske samostalne stranke. Bil je tudi predsednik organizacije, ali je položil to čast, ko je uvidel, da ima premalo politične naobrazbe za to. Nič ne ve o »tajnih sestankih« v Glini. Nikdar ni čul vsklikov kakor n. pr. »Živela Srbija!«, tudi ni nikdar tiral v cerkvi velikosrbske propagande, ker cerkev mu je sveta, kakor bi morala biti Vam (obrnen proti sodnikom) sodna dvorana. Ne dvomi na verski vzgoji priči in je uverjen, da ne bodo pod prisego drugače govorile. »Da pa sem Srb, to sem vsesaval vse z materinim mlekom«. — Državni pravnik: »Da, ali tega niste vsesavali z materinim mlekom, da ste protidinastični!«

Na klopi obtožencev in na tribuni braniteljev je nastal grozen hrup in protestni klici: »To je vendar preveč!« Tožence pope Milič je pokazal razburjenje s prstom na drž. pravdnika. Vsi branitelji, razjarjeni do skrajnosti, so se dvignili in so protestirali glasno. Mej občinstvom veliko gibanje. Predsednik je zvonil in je zaklical obtožencem v velikem razburjenju: »Kdo od vas kriči tu? Obtoženci: Mi vsi! Predsednik: Discipliniram vas! Tožence pope Milič: Disciplinirajte drž. pravdnika! Državni pravnik Accurti: Prosim varstva sodišča!

V velikem hrupu se je senat odstranil na posvetovanje. V sodni dvorani je vladalo velikansko razburjenje. — Po kratki pavzi je razglasil predsednik sklep senata, glasom katerega se obtoženci razen Ercegovca (ki je bil zaslišan) odstranijo iz dvorane, se pope Milič obsoja na 24 ur zapora v temi in en post, a branitelj Medaković v globo 150 K. Odhajajo so klicali obtoženci, še vedno razburjeni: »Obsodite nas vse! Mi vsi smo enako krivi kakor pope Milič. Kar razglasite razsodbo! Čemu to zaslišavanje?!« — Pope Milič: Vsako nasilje ima svoj konec!

Obtoženec 37-letni trgovec Nikola Rebrača. Tožence govori težko in ga je tudi težko umeti. Tožen je, da je imel v Glini popolnoma revolucionaren govor. Predsednik ni umel odgovorov obtožence, kar je dovažalo do zelo komičnih nesporazumljenj. — Med drugim je pripomnil predsednik: »Ne umejem Vas niti ene besede!« Tožence: »Vidite torej, vi ne umejete niti ene besede; obtoževalna priča Bižar pa trdi, da je umel ves govor, ki da sem ga imel!« Predsednik je otvoril razpravo ob 3/4 9. Pozvan je bil 18. obtoženec, 23-letni blagajnik srbske industrijske banke v Glini Stanko Rebrača.

Branitelj dr. Budisavljevič je predlagal: Po obtožnici je toženec obtožen, da je prednjačil oboroženi banderiji v Glini ter da je naslovil na banderij veleizdajniški govor. Čim je obtožnica postala pravokrepa, je branitelj dr. Solarič postavil predlog, v katerem je ponudil več priči, ki dokažejo alibi tožence. Predlog je bil odklonjen, priče pa so bile vzlic temu zaslišane. Predlaga torej, da se prinesejo zapiski o zaslišanju in se prečitajo.

Predsednik: Priče so bile zaslišane na predlog državnega pravdnika. — Branitelj dr. Budisavljevič: Kje so zapiski? — Državni pravnik Accurti (jako razburjen): »Mari se tu vodi preiskava?« — Predsednik ni dovolil dalje govoriti o tem. Senat je odklonil predlog branitelja.

Obtoženec Stanko Rebrača. Toženec je bil člen srbske samostalne stranke. Nič ne ve o kakih tajnih sestankih. O obtoževalni priči Matijeviću pravi, da iz osebnih interesov priča proti njemu. — Predsednik je povdarjal, da je imel v Glini na oboroženi banderij govor, v katerem da je rekel med drugim, da imasta Svetozar Pribičević in Buđe Budisavljevič zveze s Srbijo in da je to le prvi korak do osvobođenja Srbov. — Toženec oporeka najodločnejše. »150 priči imam, da tam sploh nisem bil«. — Ali je v Glini dosti frankovcev? — Toženec: »Toliko kolikor navaja obtožnica obtoževalnih priči. (Viharna veselost). Na vprašanje branitelja dr. Solariča izjavlja toženec, da je to jako čudno, da mu je okrajni predstojnik rekel že mesec dni pred aretacijo, da bo aretiran. Od kod neki je vedel to?

Pozvan je bil 19. obtoženec, 28-letni trgovec in gostilničar Jurij Končar. Člen je srbske samostalne stranke in ni umel obtožnice. O »oboroženem banderiju« ve le to, da so prišli k njemu v gostilno. Toženec Stanko Rebrača ni bil poleg!

Pozvan je bil 20. obtoženec, 38-letni krojač Ljubomir Vilič. Bil je člen izvrševalnega odbora srbske samostalne stranke. Odkar je v zaporu je gmotno popopolnoma propal in prišel v konkurz. Tedaj je izstopil iz odbora stranke. Kakor krojač je šival srbske pa tudi hrvatske zastave. — Predsednik: Jedna priča pa trdi, da ste stopili nekemu psu na rep in rekli: Vidite, tako kriče Hrvatje! »A to je tisti glasoviti pes, ki sploh nima repa!« (Viharna veselost). — Predsednik: Ali mu niste morda stopili na nogo? — Toženec: »Ne, to je bilo vse drugače«. Toženec je pripovedoval, kako so sedeli v neki gostilni na razvijtu zastave društva gasilcev. Pri zravnstvi mizi so bili frankovci, ki so izzivali navzoče Hrvate in Srbe. Oni pes brez repa je bil poleg. Jeden frankovcev je kričal neprestano, da tu ni Srbov, ker vsi, ki so tu rojeni, so Hrvatje. Na to je menil obtoženec, da po tej logiki bi bil tudi ta pes Hrvat! Ko so ga aretirali, so ravno Hrvatje v Glini napravili prošnjo na sodišče, da bi se ga izpustilo iz zapora. Mej njimi je bil celo eden, ki ga obtožnica sedaj navaja kakor obtoževalno pričo. Toženec je pripovedoval, da je šival srbske zastave tudi za vladnega kandidata Sejepčevića. — Državni pravnik Accurti: To so bili drugi časi. Tedaj se ni govorilo o kralju Petru kakor o našem kralju. — Toženec Valestrijan Pribičević in drugi toženci: »Tega se tudi danes ne govori. (Velik hrup med obtoženci). Predsednik je dal tožence A. dama in Valerijana Pribičevića in Momčiloviča odvesti iz dvorane. Ostali obtoženci: »Potem gremo vsi! Kakovo sodišče je to? Kje je varstvo za obtožence?!« (Hrup je trajal dalje). Predsednik je naznanil sklep senata, s katerim se vsi toženci — izvzemši one z Gline — izključijo od današnje in jutranje razprave.

Pozvan je bil 21. obtoženec 32-letni trgovec Dimitri Gajič. On ni člen srbske samostalne stranke. Nič ne ve o kakih »veleizdajniških« pojavih. Ni prodajal nikakih čepic z napisom: »Živel Karagjorgjevič!«, z napak z napisom: »Živela Hrvatska!«. — Branitelj dr. Nemec: Katera priča je preklicala svojo izpoved? — Toženec: Priča obtožnice Matijević. Poprej je trdil, da je videl na mnogih hišah sliko kralja Petra. Sedaj pa pravi, da je le čul o tem. — Na vprašanje branitelja dra. Solariča je bilo konstatirano, da tista priča, ki da je kupila pri obtožencu čepico z napisom: Živel Peter Karagjorgjevič! — ne zna ne pisati ne čitati!

Predsednik je ukazal privedi 22. obtožence Bogdana Ristoviča, ne- oženjenega gruntnovnega praktikanca.

Obtoženec je izjavil, da ni člen srbske samostalne stranke, da ne ve ničesar o sestankih te stranke, in o njeni organizaciji. Istotako mu ni ničesar znano o razširjevanju srbske ideje, slike kralja Petra itd. V obče je na vsa vprašanja odgovarjal negativno. —

Zatem je bil pozvan 23. obtoženec Stivo Končar, 27-letni oženjeni brivec iz Gline. Obtoženec je člen srbske samostalne stranke od leta 1903. Obtožnice ni razumel in ne čuti se krivega. Oporekal je vsem podatkom obtožnice. Predsednik: Ste li bil v stiki z Adamom Pribičevićem? Obtož.: Da, enkrat sem ga obril. (Smeh).

Družba sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi še precejšnje število velikonočnih razglednic. Bližajo se prazniki; vsak zaveden rodoljub naj napiše voščila k praznikom na družbine razglednice. Posnemajmo v tem čehu, ki rabijo v taci slučajih izključno razglednice Šol. Matice! — Vsak trafikant bi moral imeti družbine razglednice.

Rogaški vzbuja tek in **„tempel vrec“** lahko prebavo ter ureja prebavo.

Zaloga pri fnt. Jeretiču in G. Seppenhoflerju v Gorici.

DOPISI.

Iz cerkljanskega okraja.

Bukovo. — Gospod urednik! Že dolgo se ni nihče oglasil v vaš cenjeni list iz naše občine. Morda mislite, da je pri nas vse tako, kakor pišejo klerikalni listi? Znano pa je javnosti in tolimskemu glavarstvu, kako delajo naši klerikalci na Bukovem zaradi cerkovnika in njegove plače. Vsi veljavni in napredni možje so bili za to, da naj se ustanovi cerkovniku plača. Pa vse zaman, klerikalni prvaki, posebno pa naš očka podžupan je vse ovrge pri vsaki starešinstveni seji v Cerknem. Glavarstvo je takoj storilo svoj korak do županstva v Cerknem, ali, glej žalostno cerkljansko klerikalno županstvo pa še zdaj ni ukrenilo nujno potrebnega koraka, dasi je že preteklo 3 mesece. Večina občanarjev so se vsejedno dogovorili in poskrbeli, da so šli po občini in pobrali cerkovnikovo plačo in so zopet sprosil cerkovnika, da opravlja začasno službo cerkovnika na Bukovem. Klerikalni prvaki pa še zdaj niso plačali, ko mu dolžujejo že nad 3 leta. Taka je pobožnost naših klerikalcev na Bukovem.

Pa le poglejte jih, kaj so pa še zdaj napravili ti pobožni hinavci. Pred tremi tedni je šel naš prečastiti gospod župnik obiskat nekega bolnika četrte ure od župnišča. Nazaj grede je stopil v bližnjo trafiko po par smodk, pa kar nasenkrat stopije trije najhujši klerikalci za njim, med temi tudi očka podžupan, najhujši klerikalec na Bukovem in obenem tudi ud cestnega odbora cerkljanskega. Potem ga zgrabijo in mu izrečejo vse najgršre reči, kar si drugi človek ne more misliti, kakor edino klerikalci, ker jim ni nobena reč preostudna. Zdaj ima vso reč sodnija v rokah; smo radovedni, kak bo izid vse te klerikalne hudobije na Bukovem.

Domače vesti.

Javno predavanje se bo vršilo jutri ob 8. uri zvečer v dvorani hotela pri zlatem Jelenu. Predaval bo g. prof. Seidl o »Rastlinski svatbi«. G. prof. Seidl je znan strokovnjak na naravoslovnem polju, zato bo njegovo predavanje za vsakogar zelo zanimivo in upati je, da pride jutri mnogo našega občinstva poslušat to predavanje, katero bo zadnje pred Velikonočjo. Ako bodo sledila še predavanja po praznikih, se pravočasno naznani potom časopisov in potom naznani v trgovinah A. Gabršček.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Mesto venca povodom smrti g. Jos. Praprotnika, c. kr. viš. car. oficijala v p. so darovali: Marija Praprotnik K 10. — Antonija Pršina K 10 — in Avgust Praprotnik K 10 — poseben prispevek K 10. — Skupaj K 40. —

Za krmilsko šolo je nabral K 2:20 g. M. A. Toroš, učitelj v Hruševlju, povodom veselice obmejnih Slovencev v gostilni g. Josipa Urbančiča, ko je ta obhajal svoj god.

Sokolski sestanek. — V nedeljo 28. t. m. so se sešli pri »zlatem Jelenu« v Gorici odposlanci vseh primorskih sokolskih društev. Starosta goriškega Sokola brat dr. Levpušček pozdravi došle in na kratko razloži namen sestanka. Dnevni red:

1) Skupni zlet vseh primorskih Sokolov dne 4. julija t. l. na Opčine. Zlet priredi tržaški Sokol. Izvajale se bodo vaje, določene za sokolske slavnosti v Celju in pogovor o drugih skupnih zletih v Črniče, Cerkno itd. 2). Ustanovitev primorske župe. Pri tej točki se je unela živahna debata. Na predlog br. dr. Jergoliča se sprejme soglasno, da se ustanovi začasno primorska župa s sedežem v Gorici, v kateri bi imela mesto tudi tržaška sokolska društva, ker teh poslednjih je še premalo, da bi ustanovili svojo lastno župo. Ko se tržaško sokolstvo okrepi in pomnoži, se izločijo tržaška sokolska društva in ustanovijo svojo lastno župo, pritegnejo k sebi spodnji Kras (Sežana, Nabrežina itd.) ter koperski okraj, dočim bi goriška župa kot taka ostala samostojna. Pri točki slučajnosti je priporočal brat dr. Jergolič toplo gojitev teoretične izobrazbe, ki naj bi tako dala temeljito podlago gojitvi sistematične telovadbe. Sestanek se je zaključil z največjim zadovoljstvom in zagotovilom, da je storjen važen korak naprej v Sokolstvu v Primorju.

V Bovcu se ustanavlja »Sokol«.

Vojaki-planinci so odšli včeraj zjutraj iz Gorice v naše gore, kjer se nastanijo za poletje v Kanalu, v Volčah, Kobariču, Breginju itd.

Častni večer gospe Danilove v Trstu. — Za nevenljive njene zasluge za slov. gledališče v Trstu je odbor dram. društva odredil g. Danilovi častni in benefični večer dne 4. aprila t. l. — Predstavljal se bo igra Madame Sans-Gene. V naslovni ulogi nastopi gospa Danilova. Beneficijantinja je sodelovala jedno leto pri tržaškem gledališču kot učiteljica in igralka ter se s tem trudila za naraščaj tega gledališča. — Pripoznati se mora g. Danilovi požrtvovalnost, da je ugodno stališče pri ljubljanskem gledališču zamenjala z napornim delom v Trstu. Kakor čujemo, bo praznovala gospa Danilova ta častni večer najsijajnejše. Zanimanje za to predstavo je veliko.

Odlikovana babica. — Častno kolajno za svoje zvesto 40-letno službovanje je dobila v Mirnu babica Marija Ferlat.

Nepotrebno društvo. — V Gorici se je osnovalo novo kolesarsko društvo »Danica«. Čemu pa, ko obstoji dobro, staro kolesarsko društvo »Gorica«. Če ustanovijo še klerikalci svoje kolesarsko društvo, bomo imeli v Gorici kar 3 slov. kolesarska društva. Ta bo lepa! Umevno je samo po sebi, da takih razdirajočih stremeljenj ne bomo podpirali. Kdor hoče biti kolesar, ima na razpolago društvo »Gorica«, katero je tako, da ni nobene potrebe, ustanovljati novo kolesarsko društvo proti njemu. — Smejali se bodo le klerikalci v pest vsem »Danicarjem«, češ, pa smo jih le odgnali od društva »Gorica«. Malo časti za može, če ubogajo klerikalne intrigante! Dosti!

Kaj pravi dr. Tuma? — Po »Del. listu« piše članke, v katerih hvali dr. Gregorčiča. Postala sta debela prijatelja, odkar se borita proti napredni stranki. Gregorčič je katoliški mož, načelnik S. L. S., torej katoliške stranke na Goriškem, dr. Tuma pa prvak socialnih demokratov, katere v drugih položajih razglasajo klerikalci za nevarne brezverce, katerih se treba vernemu slov. ljudstvu ogibati, kakor se ogiba hudič križa. Ta razlika pa ju čisto nič ne moti, da bi si ne bila debela prijatelja proti naprednjakom. Klerikalec se zveže tudi z belcebubom, če mu kaže. — Dr. Tuma poje slavospeve dr. Gregorčiču radi slov. šole v Gorici. Pravi, da ustanovitev Sloginih šol je ideja in zasluga dr. Gregorčiča ter da je Gregorčič tisti, ki je kaj storil za probujno slov. naroda. Jej, jej! Dr. Tuma dobro ve, da se ideja in vstanovitev Sloginih šol ni rodila v glavi dr. Gregorčiča, ali ker sedanjí položaj dr. Tumi kaže, kaditi dr. Greg., mu kadi, kar se da. Da se posluži neresnic, to ga nič ne ženira. Kakor kaže — tako je geslo črnih klerikalcev in rdečkarja Tume. Sedaj prisiha vse zasluge za slov. šolo v »Š. d.« dr. Gregorčiču na hrbet, leta 1899. pa je pisaril isti dr. Tuma po »Soči«, da ima za Š. d. premnogo, če ne največ zaslug A. Gabršček in »Soča« ter da je nesramno in perfidno, ako očita »Gorica« njemu, dr. Tumi, da je Š. d. tiho delovanje mirnega vrtnarja na vrtu našega šol. vprašanja, to je dr. Gregorčiča. Dr. Tuma je bil takrat mnenja, da je tudi on sam veliko storil za slov. šolo v Gorici poleg Gabrščeka, ne pa dr. Gregorčič. — Takrat ko si je po krivici lastil dr. Greg. vse za-

sluge za „Š. d.“, je bilo to za dr. Tumo po njega lastnih besedah „nesramno in perfidno“, danes pa je pri dr. Tumi dr. Gregorčič tisti, ki ima vse zasluge za šolo v „Š. d.“. Kakor pač kaže.

Mož čeburna in piše same neresnice. Tako pripoveduje tudi, da je Gregorčič prepustil Gabrščeku tiskarno. Kakšno tiskarno? Gregorčič ni imel takrat nobene tiskarne, torej tudi nobene ni mogel prepustiti. Gabršček si je sam kupil in razširil tiskarno. — Kdor bere Tumove članke v „Del. listu“ pa sam ne pozna politične zgodovine zadnjih desetletij, ta bo čisto napačno podučen o njej. Dr. Tuma je že več zmešan; sam ne ve, kaj piše. „Delavski list“ se le blamira s priobčevanjem Tumovih klobasarij.

Klerikalci in sloga. — Kako radi govorijo klerikalci o slogi. Ali kjer treba delati složno, tam so gotovo oni, ki ne marajo za sloga, delajo pa se vendar v javnosti velike prijatelje potrebne sloge. Na Štajerskem se bližajo deželnozbornske volitve. Tam so tri stranke: narodna, klerikalna in slogaska. Kakor poroča „Narodni dnevnik“, je klerikalni vodja duhovnik in poslanec Korošec rekel: „pogajajmo se z liberalci, stavimo jim pogoje, katerih ne morejo sprejeti — potem jih pa obdolžimo, da so oni rušili sloga“. — Komentarja ni treba.

Društvo gostilničarjev v Gorici je društvo, ki kar ne more vspevati. Zašlo je že s prvega početka na krivo pot, ker se je postavilo popolnoma pod komando magistrata. Te dni se je imel vršiti občni zbor, pa ni bilo mogote, ker ni bilo dosti članov. Torej niti toliko zanimanja ni več za društvo, da bi se mogel vršiti redno letni občni zbor.

Za slovensko služkinjo v Gorici so ustanovili gospodje nunci posebno društvo, v katero zabijajo te zlasti ob nedeljah in praznikih. Služkinja, ki dela cel teden kot živina, je potrebna v nedeljo malce razvedrila, ali takega ne dobi v omenjenem društvu, kajti tam jih učijo le velike pobožnosti in udanosti v božjo voljo. Goniijo jih v cerkve k zgodnjim mašam, k litanijam, procesijam in kdo ve kam še. Mlade punice postanejo čisto zmešane, letajo okoli po cerkvah, sanjajo o nebeskem ženinu, svoje delo pa začno zanemarjati, tako da imajo gospodinje križe in težave z njimi. Gospodinje pač dajejo menda vse svojim služkinjam čas, da gredo lahko k maši ob nedeljah in praznikih, ali če katera odgovarja svojo služkinjo, naj ne hodi v tisto društvo, stori le dobro delo. Kaj pomaga služkinji, če vidi v društvu lepega stolnega vikarja Vugo, ko pa prihaja domov fanatizirana in nasičena naukov, ki jej motijo glavico ter jej odvrtačo misli od dela. Seveda društvo tudi ni kar tako po ceni; služkinje morajo vedno plačevati za kake reči in knjige, molitvice itd. jim vsiljujejo, kar vse stane lepe novce. Naj si jih rajše prihranijo, bo pametnejše. In rajše naj gredo na sprehod nego zapravljati čas v ono društvo. — Sicer pa je sedaj ustanovljena v Gorici Narodna delavska organizacija, ki tudi lahko kaj stori v prid služkinjam, da bodo pametno in dobro organizirane.

Klerikalci in ples pa čukovsky. — Če plešejo kje naprednjaki, so klerikalci vsi iz sebe, češ, pohujšanje se dela, ker je ples po njihovi sodbi le pohujšljiv. Izprijenec dobi seveda povesdo le pohujšanje, kdor ni izprijen, pa se lahko tudi prav pošteno zabava na plesu. — Kakor smo poročali, so zborovali 19. t. m. v Bohinju čuki; na tem zborovanju so se povišali za „orle“. Ti vrli „orli“ so tudi plesali pri Šturmu in Hrovatu. Plesali so na „katoliški“ podlagi in navzoči „preč. gosp. bratje čuki“, pardon „orli“, so imeli svoje dopadajenje nad njimi. Katoliški fantje že smejo plesati... samo tisti prekleti „liberalci“ ne! Navzoč je bil v Bohinju tudi starosta goriških „čukov“ „brat“ dr. Dermastia. Ta dohtar je rekel lani na znanem veslovanju v Mirnu, da za katoliške mladeniče ni ples — liberalci naj plešejo, da zaplešejo svojo pamet. Tako je govoril brihtni novostrujar in starosta „čukov“ dr. Dermastia. Seveda se je potem vsejedno plesalo v Mirnu, v Bohinju pa so čukasti orlički tudi pridno prizdigovali pete. Plesali so, pameti pa niso zaplesali, ker je ne morejo več. — Ali se je vrtel tudi Dermastia? — Pričakovalo se je okoli 200 mladeničev iz orlovih gnezd v Bohinju, prišlo pa jih je le 46; da le ne bo „mizerija“ prevelika, so jim pritaknili še nekaj otrok. — Domači ljudje so bili nevoljni, ker so morali čakati na praznik na mašo do 10¹/₄, ter ker je č. g.

„orel“ brat kaplan Zabred v pridigi slavil le „orličke“, sv. Jožefa, katerega praznik je bil, pa je omenil le mimogrede. — Poleg grde klerikalne politične gonje se je ugnjezdilo v cerkve še čukovsky. Za Boga, svetnike in svete nauke je vedno manj prostora v božjih hramih. Boga odstavljajo politikujoči nunci ter stavijo na njegovo mesto posvetno strankarsko delovanje.

V mornarsko akademijo na Reki se sprejme prihodnje šolsko leto (počenski s 16. septembrom) okroglo 70 gojencev in sicer v 1 letnik 50, v ostala 2 pa po 10. — Pogoji za vsprejem se lahko naroče pri vodstvu mor. akad. v Reki po 20 v.

V gostilni je umrl neki L. C., in sicer v neki gostilni pri Kočevji za Raštelom. Bil je malo opit, pil pa je naprej, ko so mu prijatelji naročili nov liter vina. Kar se je zgrudil na tla ter ostal mrtev. Zadel ga je kap.

Izpred sodnje. — Kolon pri baronu Tacco v St. Ferjanu 42-letni Josip Mužina je bil obtožen, da je „poškodoval streho hiše, kjer je bival ter da je pobral baronu drv in lesa, kar znaša zanj skupno škodo 350 K. Mužina je bil obsojen na 3 mesece težke ječe s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

38 letni Valentin Šavle, kovač, je prišel natrkan domov ter se skregal s starši. Pri tem je ranil mater na glavi. Dobil je za to 3 tedne ječe s postom vsak teden.

Filip Ropas, znan socialnodemokratski agitator in prirejevalec shodov po goriški okolici, je prestal te dni svoje dve kazni, eno radi tatvine, 7 mesecev, drugo radi žaljenja Veličanstva, 10 mesecev. Iz Gorice je izgnan ter odkazan občini, kamor je pristojen, to je Vransko na Štajerskem. Kaznovan je bil 13 krat.

Zastrupiti je hotela v Ajelu v Furlaniji 40 letnega delavca v tvornici stolic po imenu Koška njegova ljubica, ki je živela z njim. V vino mu je primešala nekak strup. Ko je pil on, je pila še ona, ali rešili so oba: Žensko so odvedli v zapor v Červinjan. Koška je Hrvat. V oni tvornici je okoli 100 hrvatskih delavcev.

Zveza narodnih društev.

»Bratno in pevsko društvo« na Slapu si šteje v dolžnost, izreči na tem mestu iskreno zahvalo našej. cenj. gđ. I. Richter, c. kr. poštarici, da je v njej dobilo vrlo podpirateljico in sodelovalko pri društvenem delovanju. Takoj ko je prišla k nam, se je začela zanimati za društveno gibanje, posebno za petje. Sama se je pripnudila, da hoče poučevati petje. Izbrala je kmalu nekaj novih pevk in jih poučevala v petju. Za veselico, katero je društvo priredilo dne 2. svečana t. l. je ves čas podučevala igralce igre: »Dobrodošli! Kdaj pojdete domu?« Kot priznana izborna igralka na glasovirju priredila je k veselici sama točko: A. Degen: »Mila lunica« koncertna skladba za glasovir, za kar je žela vseobčo pohvalo. Pristopila je tudi kot član društva.

Priporočamo se jej za nadaljno naklonjenost ter ji izrekamo tem potom za njen dosedanj trud najiskrenejšo zahvalo. Odbor.

Pevsko in bratno društvo v Bilih priredi prvo nedeljo v maju veselico z igro, petjem in plesom. Spored se priobči pravočasno. Prosi se bratska društva v okolici, da bi na ta dan ne prirejale veselice.

Društvo »Kremen« v Selih na Krasu priredi prvo nedeljo v maju namreč dne 2. maja javni ples.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Živinska kuga. — Poslanska zbornica je 26. t. m. končala podrobno razpravo o novem zakonu proti živinski kugi. Poročevalec Povše je zopet obširno utemeljeval odsekovske sklepe ter priporočal one izpremembe, katerim se ne upira vlada. Ako bi zbornica tudi odobrila nekatere izpremembe, bi načrt zakona skoraj gotovo ne dobil najvišjega potrjenja. Največje pomisleke so pri raznih strankah vzbujale določbe o kaznih, ki so v načrtu sploh previsoke, in o stroških. — Priporočalo se je tudi, naj država prevzame stroške tudi za zakopanje mrhovine. Ako država plača obmejne straže, pregledovanje živine, uradno posredovanje ob kužnih boleznih, odškodnine itd., naj plača še uničevanje pobitih in poginolihih živali. Ker pa se vlada

zaradi prevelikih stroškov upira predlogu, ostal je v manjšini.

Najbolj so se upirali rusinski, poljski in slovenski poslanci, ki zastopajo obmejne okraje, določbam o kaznih. V imenu slovenskih poslancev je dr. Korošec predlagal razne izpremembe. Z ozirom na paragrafa 8. in 13. je izrazil željo, naj vlada naredbenim potom dovoli olajšave. Novi zakon namreč določa, da župan natančno vodi živinski kaptaster v obmejnih okrajih. Zgodi se pa lahko vsak čas, da župan slučajno ni doma, ko pride občan, da je kupil, prodal ali zaklal žival. Za take slučaje naj bi vlada pooblastila tudi drugo zanesljivo osebo v občini, da sprejema taka naznanila. — Paragraf 63. določa po odsekovem sklepu kazni zopora do treh mesecev ali globo do 1000 kron za osebe, ki ne naznanijo živinske kuge ali za župane, ki se nalašč ali iz nemarnosti pregreše pri izdajanju živinskih potnih listov. Poslanec pa je predlagal nižjo kazen do dveh mesecev ali 600 kron. — Odsek dalje predlaga zapor od enega dne do šest mesecev ali od 10 do 2000 K za vse druge prestopke proti zakonu. Obveljal pa je predlog, da se kazni zniža na tri mesece, oziroma 1000 K. Zbornica tudi pritrdi predlogu dr. Korošča, da se kazni zniža, in sicer na en teden do šest mesecev, odnosno 50 do 2000 kron za osebe, ki se pregreše proti § 5. Ta pa določa, da se živina ne sme izvažati iz okuženih krajev, oziroma živino prevažati skozi take kraje, okraje in dežele. Odsek je konečno predlagal, naj se kaznujejo z zaporom od enega tedna do enega leta, oziroma z globo od 50 do 4000 kron vsi tisti, ki iz nemarnosti razširjajo kugo med domačo živino. — Predlagal je, naj se kazni zniža do šestih mesecev, odnosno 2000 kron. Zbornica je pritrdila tudi temu predlogu in konečno odobrila načrt novega zakona tudi v tretjem branju.

Razširjenje obrata v železniškem skladišču Trst prosta luka c. kr. drž. žel. — Za 1. april 1909. nameravano razširjenje obrata v železniškem skladišču c. kr. avstr. državnih železnic na carinski meji (meja proste luke) v Trstu se ne bo izvršilo in se sprejema blago, ki je določeno za postaje, v katere se pošilja za časa oddaje po odpravnih predpisih čez Rocol, do preklica še nadalje kakor dosedaj v skladiščih A in B, ozir. D c. kr. priv. južno železniške družbe na carinski meji.

Čez Rocol v Trst-prosta luka železniško skladišče c. kr. drž. žel. dospelo blago se dobiva od 1. aprila t. l. v železniškem skladišču na carinski meji v ulici Stazione.

Perutninarska razstava. — Osrednja perutninarska zadruga v Ljubljani priredi meseca maja t. l. perutninarsko razstavo.

Urnava vipavskih vod. — Poljedelsko ministrstvo je odobrilo načrte za uravnava vipavskih voda in proračun stroškov v skupnem znesku 1,152.000 kron. Z ozirom na redno popraviljanje državne ceste je ministrstvo za javna dela dovolilo 2 odstotka v okroglem znesku 24.000 kron državne podpore. Poljedelsko ministrstvo je le načeloma zagotovilo državno podporo, katero pa določi v odstotkih tedrj, ko bodo kranjska dežela in udeleženci zagotovili svoje prispevke.

Srbija.

Avstrijski minister zunanjih del naznanja v posebnem komunikeju, da se je doseglo na temelju angleškega predloga sporazumljenje med velesilami. Velesile so najbrže že nasvetovale srbski vladi, naj pošlje Avstro-Ogrski noto, ki bo odgovarjala formuli, za katero so se zedinile vse velevlasti.

Prestolonaslednikovo odpoved je vzela srbska skupščina naznanje. Kralj Peter je izdal proklamacijo, v kateri naznanja odpoved prestolonaslednika Gjorgija ter daje novi prestolonaslednik mlajši sin Aleksander.

Vojni minister general Živković je izdal ukaz, da rezervistom, ki so bili pred kratkim poklicani pod orožje, ni treba priti na vaje. Vlada je odredila splošno razoroženje, kar je vzbudilo v ljudstvu veliko nevoljo. Bati se je nemirov in revolucije. — Govori se celo o odpovedi dinastije Karagjorgjevič!

V dunajskih diplomatskih krogih se sodi, da zaželeni mir se doseže že tekom tega tedna.

Rusko časopisje najostreje napada zunanjo ministra Izvolskega, ker je pustil Srbijo na cedilu, se udal Avstro-Ogrski ter priznal aneksijo Bosne in Hercegovine. Listi soglašajo v tem, da je Rusija s svojo zun. politiko izgubila za nedogleden čas ves svoj upliv in ugled na Balkanu. Vse stranke dume so proti Izvolškemu. — Prav vsled Rusije se je Srbija postavljala vedno na stališče, naj se skliče konferenca, kjer spregovore velevlasti zadnji besedo glede Balkana ter ni hotela nič vedeti o direktnih pogajanjih z Avstrijo. Zdaj Srbija ne dobi nič, direktna pogajanja pa bi jej bila glede na takratni ostri položaj morda le kaj donesla!

Angleško časopisje napada v ostrih besedah Rusijo, da se je udala pritisku Nemčije ter doživela sramoten poraz.

Poroča se o napadu na finančne stražnike na črnogorski meji. Prijeli so baje dva sumljiva človeka, ki sta korakala proti črnogorski meji. Ko so jih prijeli, sta oba z revolverji napadla stražnike. Dva stražnika sta težko ranjena, ona dva človeka pa sta pobegnila.

Avstro-ogrski poslanik Forgach je obiskal Milovanoviča. Razpravljala sta o ureditvi trgovsko-političnih odnošajev med Avstrijo in Srbijo. S tem vprašanjem se bo bavil tudi ministerski svet.

Zakaj je priznala Rusija aneksijo ter zapustila Srbijo? Zato, ker jej je Nemčija grozila z mobilizacijo na meji ter z morebitno vojno, ako se ne postavi na stališče drugih velevlasti.

Politični pregled.

V ograškem državnem zboru je podal Rakovsky interpelacijo, v kateri vpraša, če je ministerski predsednik pripravljen pojasniti odnošaje do Srbije ter vporabiti svoj vpliv, da se napravi konec sedanjemu neznosnemu stanju bodisi z mirom ali s pričetkom vojne. Min. predsednik odgovori danes.

V nemškem državnem zboru je imel državni kancelar knez Bülow obširen govor, v katerem je odobraval aneksijo Bosne in Hercegovine po Avstriji ter povdarjal, da je Nemčija stala ves čas trdno na strani Avstrije, češ, »podpiranje Avstro-Ogrske je v korist Nemčije«. »Nemčija stoji zvesto ob strani Avstro-Ogrske ter varuje tako svoje lastne interese«.

Na Koroškem je pri volitvah v dež. zbor pri ožji volitvi iz splošne kurije v okraju Celovce propadel slov. kandidat Grafenauer s 6042 glasovi proti Metnitzu, ki je dobil 7732 glasov. Soc. demokratje so glasovali za Nemca.

Hrvatska vlada je zaukazala, da morajo vsi, ki imajo puške, pištole, revolverje itd., izročiti tako strelno orožje takoj politični oblasti.

Strahovlada na Hrvatskem. — Časnikar Milan Plut iz Beograda je bival v Zagrebu kot poročevalec o veleizdajniškem procesu. Kar nakrat so ga prijeli radi — vohunstva. Pokazalo pa se je hitro, da je nedolžen, na kar so ga izpustili ter je takoj odpotoval v Beograd.

Hitno preiskavo v Petrogradu. — Zaprtili so 26. t. m. popoldne veliko oseb, ker so zasledili baje novo prekurcijsko organizacijo. Aretiranci nočejo ničesar priznati. Našli so pri njih obširen, natančno izdelan načrt za revolucijsko propagando osobito med delavstvom. Policija je preiskala 60 stanovanj in zaprla 30 oseb, med njimi 23-letno hčerko polkovnika Tanturova in njeno prijateljico Berevsin.

Razne vesti.

„Čitalnica“ v Fulju je izvolila za svojega predsednika poslanca dr. M. Laginjo.

V Idriji so zmagali pri občinskih volitvah v vseh treh razredih naprednjaki. Slava Idriji! Nikdar ne bo črna!

Na Rumunskem so izbruhnili zopet nemiri med kmeti.

Prod tržaško poroto prične jutri razprava proti Fedrānspergu, ki je umoril šansonetko ter jo razrezano pometal v morje.

5 mornarjev naše vojne mornarice je utonilo pri Jangtsekiangu 24. t. m., kakor se poroča s Kitajskega. Pilejo se Anton Hrelja, Iv. Šlostaler, Štef. Matson, Anton Makorin in Ivan Gon. Bili so na ladiji „Gesarica“ in kraljica Elizabeta.

Grad „Mirana“. — Od 1. malega travna pa do 1. listopada bode dovoljeno ogledati si miranaški grad in sicer od 10. do 12. dop. in od 3. do 5. pop.

Glasbena organizacija tržaških Slovencev. — Živo čutijo tržaški Slovenci potrebo boljše glasbene ustanove. Da se temu odpomore, se je osnoval pripravljalni odbor glasbenega društva „Tret“, kateremu je naloga preskrbeti vse potrebno za uresničenje te misli. V svrhu društvenega razvoja je najel pripravljalni odbor stanovanje (ul. Coroneo št. 5. II. nadstr.), kjer vzdržuje že sedaj tečaje za teorijo, peyski in tamburaški zbor. Članarina se je za sedaj tako le določila: Vstopnina 1 K, redni člani 1 K mesečno, podporni člani 2 K letno, ustanovni člani 50 K enkrat za vselej.

Tragična osoda rodbine Vereščagin. — V Peterburgu se sedaj mnogo govori o žalostni osodi, ki je zadela rodbino Vereščagin. Vsi člani te rodbine so se odlikovali s hrabrostjo in izrednim značajem. En brat, Vasilij Vereščagin, znani slikar, je izgubil življenje v rusko-japonski vojni na vojni ladji „Petro-pavlovsk“ skupno z admiralom Makarovom. Drugi brat Nikolaj Vereščagin je umrl za opeklinami, ki jih je dobil povodom neke železniške nesreče. Tretji brat Sergej Vereščagin pa je pri Plevni v rusko-turški vojni; četrti brat je zblaznel, peti je povsem osiromašil, šesti brat, Aleksander Vereščagin, general v ruski vojni, se je nedavno ustrelil. Mati teh šestero bratov in njena hči sta umrli za operacijami.

Na avstrijsko-srbski meji ustreljen je bil te dni vojak Friedl. Friedl je bil hlapec s Koroskega.

Egipčanska bolezen na očeh. — Ravnatelj berolinske očesne klinike dr. Greffu se je baje posrečilo dobiti vzročnika takozvane egipčanske bolezni na očeh.

Velika železniška nesreča pri Josipdolu. — Na progi Zagreb-Reka se je pripetila pri Josipdolu velika železniška nesreča dne 25. t. m. zvečer. Ponesrečil je mešanec, ki vozi iz Kamerala-Moravice v Karlovec. Vlak je došel ob 6. uri 42 minut v Josipdol, kjer se je pa pretrgal in da je drugi del se zaletel v prvi del. Iz tira je skočilo več voz, dva sta padla z nasipa 40 metrov globoko. Razbilo se je 22 voz. Uradno se poroča, da je ubitih šest potnikov, eden nevarno in eden lahko ranjen. Lahko sta tudi ranjena dva železniška uslužbenca.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaševalec se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Fino milo (odrezki) 14 vrst dišavo, kakor: vijolic, rož, sena, špajke itd. 1 kg (12-14 kosov) K. 1.80, več poštni troški 90 vin. 5 kg čiste teže K. 9.— pošilja proti povzetju Maatz, Dunaj, IX. Alserstr. 6/8c. Trgovina obstoji že 21 let.

Pozor! Sloversko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu šte. 22
v Ljubljani.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.
Jun poštne hranilnice šte. 837.915.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550.77. Posojila: 1.699.186.77. — Rezervni sklad: 85.954.35. — Vrednost hiš: 112.328.—

Phonola

je nek aparat, ki se ga pristavi h glasovirju, da zamore vsak — tudi oni, ki se ne razume prav nič na glasbo — igrati kakoršenkoli komad prav izvrstno.

Dolžni aparat je na ogled in tamkaj daje tudi potrebna pojasnila zastopnik in zagatatelj

Rajmund Kren

Gorica, Via Teatro.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujce od K 1.20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljistišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmernne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Gostilna pri pošti v Bovcu odda se v najem

s 1. majem ali junijem.

Računa se le na izurjene krčmarje.

Podrobnosti se poizvedo pri
Leopoldu Jonko istotam.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjamo, da smo **odslovili** iz službe **Miklavž Fiegelj.** On nima več pravice sklepati za nas pogodb ali pobirati denar. Vsa plačila njemu dana, so neveljavna.

G. kr. priv. vzajemna zavarovalnica
proti požarni škodi v Gradcu.

Udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Loterijske številke.

27. marec 1909.

Trst 27 52 63 14 10

Slučajnostna prodaja, 40 m ostankov

cefira, barhanta, flanele, oksforda, platna in kanafasa, pravobarvni I.ve jakosti za K 15.50 II.ge „ „ „ 14.50 po povzetju.

Del ostankov 6—14 m, katere je mogoče vse dobro porabiti.

Prosim poskusite

pri tkalcu platen

Vilém Pick, Kronov n. M. Čechy.

Alojs Zmitko,

velika izdelovalnica godal v Lounah na Češkem

priporoča svoja dobro znana

godala na sapo,

ki so najtočnejše izdelana in čisto uglasena. Izključno lastni izdelki.

— Popravlja vsa godala na lok in sapo. — Geniki in preračuni brezplačno.

Goslarski ateljé. Postrežba uzorna.

SUKNA

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian tvornica za suknjo

v Humpolcu na Češkem

Tvorniške cene. Vzorci franko.

Denar prihrani, kdor kupi izdelovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinjšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica
za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
pohobe na šipe in platno, ogledala,
zima in platno.